

स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) अंतर्गत राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी किमान “३ स्टार मानांकन” व “ओडीएफ+” दर्जा प्राप्त करून स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये सहभागी होवून उच्चतम गुणानुक्रम मिळविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : स्वमअ-२०१९/प्र.क्र.१०५/नवि ३४

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
४ था मजला, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
दिनांक : १७ सप्टेंबर, २०१९

पहा :

१. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक स्वमअ २०१५/प्र.क्र.२३/नवि ३४ दि. १५.०५.२०१५
२. शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, क्रमांक स्वमअ-२०१७/प्र.क्र.४१/नवि-३४, दि. २९.०४.२०१७
३. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक क्र-स्वमअ-२०१९/प्र.क्र.८२/नवि ३४, दि. २४.०५.२०१९
४. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक क्र-स्वमअ-२०१९/प्र.क्र.१०५/नवि ३४, दि. ११.०९.२०१९

शासन निर्णय :

देशातील सर्व शहरांमधील नागरीकांना स्वच्छ पर्यावरण व चांगले आरोग्य मिळावे या करिता या शहरांना स्वच्छतेची आणि या शहरांमधील सर्व नागरीकांना शौचालयाची सुविधा उपलब्ध करून देवून हे ध्येय गाठण्यासाठी केंद्र शासन, दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१४ पासून राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या १५० व्या जन्मदिनापर्यंत म्हणजे दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत “स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)” संपूर्ण देशामध्ये राबवित आहे. केंद्र शासनाच्या “स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)” च्या धर्तीवर संदर्भीय क्रमांक (१) येथील दिनांक १५ मे, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यामध्ये “स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)”ची अंमलबजावणी सुरु झाली आहे.

२. स्वच्छ भारत अभियानामध्ये सहभागी होण्यास लोकांना उद्युक्त करणे व हागणदारीमुक्त व स्वच्छता या बाबतीत शहरांची कायमस्वरूपी क्षमता वाढविणे आणि स्वच्छ भारताच्या / महाराष्ट्राच्या दिशेने जो प्रवास चालला आहे त्यामध्ये समाजातील सर्व घटकातील लोकांचा सांघिक सहभाग वाढविण्यासाठी जनजागृती निर्माण करण्याकरीता केंद्र शासन देशातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे स्वच्छतेच्या अनुषंगाने सर्वेक्षण करित आहे.

३. स्वच्छ भारत अभियानाचा कालावधी हा राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या १५० व्या जन्मदिनापर्यंत म्हणजे दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत असल्याने, राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत किमान “ओडीएफ+” हा दर्जा व कचरा मुक्त शहरांच्या तारांकीत मानांकनामध्ये किमान “३ स्टार मानांकन” मिळविण्याचे उद्दिष्ट संदर्भीय क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये देण्यात आले आहे.

४. स्वच्छ सर्वेक्षणात उच्चतम कामगिरी करण्याच्या शहरांना प्रोत्साहनात्मक बक्षिसांचे वितरण २३ जुलै, २०१९ रोजी मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या हस्ते झाले असून, स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये उच्चतम कामगिरी करण्याच्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना रु ५०० कोटी रकमेचे पॅकेज संदर्भित क्रमांक ४ येथील दिनांक ११.०९.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये जाहिर करण्यात आले आहे.

५. असे असतानाही राज्यातील काही नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था संस्था किमान “ओडीएफ+” दर्जा व कचरा मुक्त शहरांच्या मानांकनात “३ स्टार मानांकन” मिळविण्यास व स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये सहभागी होत नाहीत.

६. वरील वस्तुस्थिती विचारात घेता शासन अशा सूचना देत आहे की, राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत सहभागी होवून किमान “ओडीएफ+” दर्जा व कचरा मुक्त शहरांच्या मानांकनात “३ स्टार मानांकन” मिळवून “प्लास्टिक मुक्त शहर (Plastic Free City Challenge)” व “स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२०” मध्ये सहभागी होणे बंधनकारक राहील.

७. ज्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था किमान “ओडीएफ+” हा दर्जा व किमान “३ स्टार मानांकन” प्राप्त करतील व स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये सहभागी होतील अशाच नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना शासना मार्फत देण्यात येणारी वैधानिक अनुदाने वगळता इतर विशेष अनुदाने (Discretionary grants) प्राधान्याने देण्यात येतील.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक २०१९०९१७१५२९५८९४२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रदिप पाटील)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति :

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.राज्यमंत्री, नगर विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) महापौर, महानगरपालिका (सर्व)
- ४) नगराध्यक्ष, नगरपरिषदा / नगरपंचायती (सर्व)
- ५) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ६) प्रधान सचिव (नवि-२) नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ७) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ८) आयुक्त, तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई

- ९) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- १०) आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- ११) राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) मुंबई
- १२) प्रादेशिक उप संचालक, नगरपालिका शाखा, विभागीय आयुक्त कार्यालय (सर्व)
- १३) जिल्हा प्रशासन अधिकारी, नगरपालिका शाखा, जिल्हाधिकारी कार्यालय (सर्व)
- १४) मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा / नगरपंचायती (सर्व)
- १५) निवडनस्ती, नवि-३४, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई